

Innspill til arbeidet med stortingsmelding om flom og skred fra Norsk Bergindustri

Norsk Bergindustri er bransjeforeningen for den norske mineralnæringen. Foreningen består av om lag 185 medlemsbedrifter som produserer pukk, grus og andre byggeråstoffer, malm og mineraler eller naturstein, samt leverandører av varer og tjenester til bransjen.

Det finnes i dag pukkverk i mange norske kommuner (ca 70 prosent). Disse er avgjørende for at infrastruktur og lokalsamfunn skal fungere. Men næringen er også viktig for at man raskt og effektivt kan få samfunnet til å fungere igjen etter ras, flom og uvær.

Norske pukkverk er med andre ord førstelinjetjeneste når flom og ras ødelegger veier. Uten et pukkverk i nærheten, som kan levere masser som pukk og grus til gjenoppbygging av vei, vil vi oppleve at veier holdes stengt i lengre perioder enn hva innbyggere og næringsliv forventer.

Med ulike mellomrom har vi også sett at lokalsamfunn blir isolert som følge av ras og flom. Da er man prisgitt at det lokale pukkverket raskt kan forsyne utsatte områder med mengder fyllmasser, slik at veistrekninger kan gjenåpnes.

Uværet "Hans" viste oss viktigheten av lokal pukkverkindustrien.

Klimaendringer utfordrer lokalsamfunn og infrastruktur. Innbyggere, næringsliv og politikere har store forventninger om at veier gjenåpnes raskt etter flom og ras. Klimaendringer og tilliten til at myndighetene tar beredskap på alvor aktualiserer debatten om å prioritere at kommuner legger til rette for lokale pukkverk.

Det tar tid å frakte 20 lastebillaster med steinmasser til et område hvor vei eller annet areal har blitt ødelagt av flom. Dersom masser kan hentes fra nærliggende pukkverk eller deponi, vil dette være til stor samfunnsmessig besparelse. Kortreist stein vil være et viktig bidrag til klimaregnskapet, samt redusere transportkostnader. Det kan i denne sammenheng vises til at utslipp fra transportsektoren utgjør en betydelig andel av Norges samlede klimagassutslipp.

Derfor er det viktig at kommuner gjennom arealplanlegging legger til rette for lokale pukkverk og mottak av masser som kan gjenbrukes. Det er også viktig at kommunene har planer for uttak og gjenbruk av steinressursene i sine områder.

I dag er tilgangen til byggeråstoff som pukk og grus variabel. Byggeråstoff brukes i stort omfang i hele landet, og derfor er det viktig at kommuner og fylker sørger for å ha tilstrekkelig lokal tilgang. I snitt forbruker en nordmann ca 13 tonn pukk og grus hvert år.

30 prosent av kommunene har ikke uttak av denne ressursen. To av fem kommuner vil være tomme for knust fjell om ti år, ut fra nåværende produksjon. For grus viser oversikten at 50 prosent av norske kommuner ikke har noen uttak.

Vi mener at det er viktig at kommunene sørger for å skaffe seg oversikt over eget behov i årene framover, både med tanke på kvantitet og kvalitet. Det må sørges for at de beste ressursene ikke båndlegges av boligbygging, veier eller annet som låser ressursen til bakken.

I sum betyr dette at tilgangen på byggeråstoff må inngå i beredskapsplanene til norske kommuner og fylkeskommuner.

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til stortingsmeldingen, og stiller gjerne opp ved en senere anledning for å dele mer kunnskap og fakta om bergindustrien.

Med vennlig hilsen

Norsk Bergindustri

Lars Joakim Hanssen

Fagsjef for politikk og samfunn